…dag, 24 November 1941 DAGBLAD 58ste Jaargang, No. 3460

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 u.r.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc.
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

…de Vichy-Berlijn volgens Witte Huis in zicht

…i-Rusland bijeenkomst onder Duitse dwang in Europa.

…overwinningen in Middellandse Zee en Afrika.

…T ER VREDE TUSSEN …AND EN FRANKRIJK?

…d trof voorbereidingen om …tilstand met Frankrijk te ver… in een formele vrede in ruil …kende concessies in Noord-… overeenkomstig inlichtingen, …ociated Press bereikten uit …e kringen in Europa. Deze …elden mede, dat Duitslands … naar luchtbases en routes …happen en materialen te …en, teneinde te helpen weer…den aan het Britse offensief …ligt achter de energiek voort… …erhandelingen in de afgelo…gen. Hoewel er geen woord … gemeld werd met het oog …tuatie van Vichy, zeide een … politieke waarnemer van me…zijn, dat de nazies klaarblijke… belang hechten aan het win… Frankrijk voor hun nieuwe … Italië in de groep te hebben … York, (AP) 22.11).

…AL DUITSLAND DE …HANKELIJKHEID" AAN …ZETTE GEBIEDEN SCHENKEN?

… Witte Huis te Washington …bekend te hebben vernomen, …land van plan is een confe…jeen te roepen, waarbij een … „mooi klinkende formule van …che rehabilitatie en het her…de onafhankelijkheid van alle …landen" wordt beloofd.

…as het Witte Huis zou Enge… buitengesloten van de lijst der … die zullen worden uitgenodigd … conferentie. Stephen Early, …secretaris van het Witte Huis, … bekendmaking uit en zeide als …aar, dat de conferentie „reeds … plaats hebben daarvan buiten … kan worden gelaten door … die werkelijk geloven in de… en afkerig zijn van een mili… overheersing, niet alleen van …, doch van de gehele wereld." … legde de informele verklaring … hem door verslaggevers werd … of Hitler een soort van „eco… vrede" zal voorstellen.

… van enige geschreven no… zeide de Secretaris, dat Roose… het State Department derge…ichtingen hadden ontvangen …omen, die niet konden … genoemd om duidelijke rede… Hij zeide, dat de conferentie …ijnlijk in December of Januari …den gehouden, „op een tijdstip, … door Duitsland geschikt wordt …. Hij voegde hieraan toe, …vitaties ter deelneming worden …den aan „sommige belligeren…asmogendheden en sommige … Europese landen" (Washing… 22.11).

…ANS-DUITSE SAMENWERKING.

…ten uit Vichy, welke zeggen, …tain spoedig naar bezet Frank… gaan om een „hoog Duits per… te ontmoeten, versterkten de … van vele waarnemers in Euro… dat het zich neerleggen van …rijk bij de nieuwe Duitse orde … zal worden bekend gemaakt. … nieuwe onbevestigde berichten …de de Franse samenwerking …itsland werden ontvangen. … zeide, dat de Fransen een Duits … verwierpen om Italiaanse … in de Middellandse Zee te con… en een tweede zeide, dat de … voorstelden aan de Fransen …000 man te leveren om politie… te verrichten op een gedeelte … Russische gebied in de komen…

… derde bericht ging erover, dat … — na zijn land te hebben ge… in de linie van de as — zou … plaatsmaken ten gunste van …emier Darlan. De meeste waar… lieten dit derde bericht echter … beschouwing. Men gelooft, dat …reden van Generaal Maxime … van de post van Gedelegeerde Generaal in Afrika de onderhandelingen zeer zal vergemakkelijken. (New York, (AP) 22.11).

CONFERENTIE TE BERLIJN.

Gemeld wordt, dat talrijke leidende staatslieden, die de mogendheden vertegenwoordigen, welke samen strijden tegen het Bolsjewisme, de verjaardag van het anti-Komintern Pact, dat in 1936 gesloten werd, zullen vieren door een bijeenkomst te Berlijn op 24 November. Naar vermeld is de bedoeling van de bijeenkomst „de wil tot uitdrukking te brengen het wereld-bolsjewisme te bestrijden."

Een herdenking zal worden gehouden op 25 November. (Berlijn, (AP) 23.11.)

DE STRIJD IN LIBYE.

De Britten deelden mede, dat de Duitsers grote verliezen lijden, die veel groter zijn dan de hunne, doch dat het onmogelijk is het totale aantal te schatten. Er zouden geen tekenen zijn van as-versterkingen. Terwijl deze phase van het offensief, welke de Britten beschouwen als de meest critieke, gunstig wordt voortgezet voor de Britten, verklaarde men in Britse militaire kringen, dat de asstrijdkrachten gesneden zijn in vier geïsoleerde delen.

Een groep van ongeveer een divisie met Duitsers en Italianen zou de vooruitgeschoven asposities bezetten bij Sollum en de Halfayapas aan de kust in Egypte. Deze zou zijn afgesneden toen de Britten de defensielinie aan de grens doorbraken door Fort Capuzzo te veroveren alsmede Sidi Azeiz en later Bardia te bezetten. Een tweede asleger zou zijn ingeschoten in het Cambutgebied aan de kust op 37 mijl ten Oosten van Tobruk en 55 mijl ten Noord-Westen van Bardia. Een derde groep Italianen werd naar het Westen verdreven toen de hoofdmacht van de Britse pantsercolonnes recht doordrong naar Tobruk en werd gerapporteerd in de buurt van Bir el Gobi op 40 mijl ten Zuiden van Tobruk. Deze ernstig gehavende tankafdeling werd heden klaarblijkelijk wederom in de strijd geworpen. **Overigens schenen de Italianen reeds buiten gevecht te zijn gesteld.** Een vierde asgroep van Duitse tanks wordt bestreden in de opening tussen Tobruk en Sidi Rezegj. Het communiqué van heden verklaarde dat deze opening wordt gesloten. Het garnizoen van Tobruk, welk gisteren de belegeringslinies van de as van zich afschudde en zelf tot het offensief overging zou de opmars hebben voortgezet door een 2 mijl brede mijnengordel en honderden gevangenen hebben gemaakt.

Vooruitgeschoven Britse hoofdkwartieren deelden mede, dat men reeds Duitse tanks veroverde, die tot stilstaan zijn gebracht wegens gebrek aan olie en dat de toenemende moeilijkheid van voorraadvoorziening voor de Duitsers tenslotte de slag zal kunnen beslissen. De Duitse olie- en ammunitieopslagplaatsen rond Gambut worden reeds bedreigd door de Nieuw-Zeelanders, die een positie bereikten even ten Zuiden daarvan waar zij oprukken naar de luchthaven.

Wijl de tanks van den Duitsen Generaal Erwin Rommel in staat zouden kunnen zijn voorraden uit Derna te krijgen, dat meer naar het Westen ligt, krijgt zijn transport een ernstige afstraffing van de Royal Airforce. De verovering van Bardia maakte de voorraadvoorziening van de asstrijdkrachten bij Sollum en de Halfayapas critiek. Deze posten hebben geen eigen watervoorziening en door de verovering van Bardia werd de waterleiding doorgesneden.

Nieuw-Zeelanders, die trokken rond het Zuidelijke einde van de as-defensielinies bij Sidi Omar, veroverden Fort Capuzzo en de achterhoede-post daarvan, Sidi Azeiz, door een aanval in de rug. Door deze punten aan te vallen in het centrum van de defensielinie, pikten de Britten posten uit, die voornamelijk door Mushwli-troepen verdedigd werden. Men zeide, dat vele Italianen zich snel overgaven. De Nieuw-Zeelanders rukten op naar het Noord-Westen in de richting van Gambut en zonden slechts een detachement om Bardia te veroveren. Deze zeehaven op 7 mijl ten Noord-Westen van de Egyptische grens zou zwaar gefortificeerd zijn, doch werd verlaten gevonden. Intussen rukten Indische troepen, die ook rond het einde van de aslinie trokken, verder naar het Westen de woestijn in en namen Sidi Omar Nuovo, 9 mijl ten Noord-Westen van Sidi Omar. De Duitse weerstand in de lucht nam gisteren toe, doch de Britten deelden mede, dat zij steeds de meerderheid hebben in de lucht. Bij laagvliegende aanvallen bestookten zij Duitse tanks, pantserwagens en voorraadconvooien, komende van Barce, Derna en El Gazala. Het luchtvaartcommuniqué zeide, dat 4 asvliegtuigen vernietigd werden tegen 13 Britse, doch de Britse verliezen omvatten een aanval op een convooi in de Middellandse Zee, een aanval op de haven Agostili, een groot luchtgevecht boven Malta en aanvallen op Italiaanse motortroepen te Bir Hacheim, ten Zuid-Westen van Tobruk. (Caïro, (AP) 23.11).

BRITSE VLOOTSUCCESSEN.

Een communiqué van de Britse Admiraliteit luidt als volgt: „Een vijandelijke kruiser werd getorpedeerd en mogelijk tot zinken gebracht door een duikboot van de Britse Middellandse Zeevloot. Toen de kruiser werd aangevallen vormde deze deel uit van een strijdmacht van 3 kruisers en 3 torpedojagers. Deze strijdmacht werd daarna door vliegtuigen waargenomen. Slechts 2 kruisers werden toen gezien en een groot gebied van de zee in de buurt was bedekt met olie. Een vijandelijke torpedojager werd getroffen door 2 torpedo's en waarschijnlijk tot zinken gebracht. 2 Vijandelijke voorraadschepen werden getorpedeerd. Al deze successen werden behaald in het centrum der Middellandse Zee. (Londen, (AP) 23.11).

Van ingelichte Britse zijde deelt men mede, dat de convooien, die volgens communiqué's van de Britse Admiraliteit en de Royal Airfroce in het Midden Oosten zouden zijn aangevallen, dezelfde waren doch dat een kruiser werd getroffen door een torpedo. Het is daarom mogelijk, dat 2 kruisers tot zinken werden gebracht. De torpedojager, die werd opgegeven als getorpedeerd in het communiqué van de Admiraliteit, werd in een geheel andere operatie getroffen. (Londen, (AP) 23.11).

ECHTGENOTEN VAN JAPANSE CONSULS VERLATEN INDIË.

Domei deelde mede, dat de „Takachisjo Maru" arriveerde uit Nederlands Oost-Indië met geëvacueerden, waaronder de echtgenoten van den Consul-Generaal en den Vice-Consul te Batavia (Moji, (AP) 22.11).

EEN NIEUWE DIENSTPLICHTWET IN JAPAN.

Door een Imperiale verordening worden alle jongens en meisjes van 14 jaar af, mannen tot 40 jaar en ongetrouwde vrouwen tot 25 jaar gemobiliseerd in een nationaal arbeidscorps met ingang van 1 December, waarbij elk persoon 30 dagen per jaar dienst moet doen. (Tokio, (AP) 22.11).

RUSSISCH CONVOOI ARRIVEERT IN SCHOTSE HAVEN.

Het eerste Russische convooi arriveerde in Groot-Britannië sedert de U.S.S.R. in de oorlog kwam. (Een Schotse haven, (AP) 22.11).

EEN NIEUWE VOORRAADWEG VOOR CHINA.

Binnenkort zal men beginnen met de werkzaamheden aan een motorweg, welke India en China zal verbinden. Deze weg zal een hulpweg zijn om de last van de Burmaweg te verlichten of om deze geheel te vervangen ingeval hij doorgesneden wordt. Vernomen wordt, dat een inspectiegroep het werk voltooid heeft en een gunstig rapport heeft gegeven. De nieuwe weg, die waarschijnlijk bekend zal zijn als de India-weg, zal lopen van Sadiya naar Assam. (Chungking, (AP) 22.11).

TURKSE GENERAAL SPREEKT VAN „ENORME" DUITSE VERLIEZEN.

Een vooraanstaande Turkse Generaal, die terug is van een inspectietocht aan het Russisch-Duitse slagfront zou — naar vermeld — de Duitse verliezen hebben beschreven als „enorm" en de algemene situatie van de Duitse oorlogsmachine „niet zo goed als men had doen voorkomen". De naam van den Generaal werd niet genoemd. (Istanbul, (AP) 22.11).

De Generaals Ali Fuad Erden en Hueseynerkilet inspecteerden aan Duitse zijde het front als gasten van het Duitse leger minder dan een maand geleden. Zij werden door Hitler ontvangen in zijn hoofdkwartieren. Er is geen bericht, dat Turkse Generaals de Russische linies inspecteren. (New York, (AP) 22.11).

CONFERENTIE TE WASHINGTON.

Op het State Department had een ontmoeting plaats tussen den Noordamerikaansen Staatssecretaris Cordell Hull, den Britsen Ambassadeur Lord Halifax, Richard G. Casey, Ambassadeur van Australië en Dr. A. Loudon, den Nederlandsen Gezant.

De algemene opinie is, dat de besprekingen gingen over de onderhandelingen tussen de Verenigde Staten en Japan. (Washington, (AP) 23. 11.)

Het nieuws van vandaag.

Heden heeft de Nederlandse Regering een officieel communiqué gepubliceerd betreffende de aankomst van U.S.A.-troepen in ons Gebiedsdeel Suriname ter bescherming van de bauxiet. De Surinaamse staatsregeling liet daartoe de mogelijkheid, evenals de Curaçaose. En is in Suriname de bauxiet van belang, hier hebben we de niet minder belangrijke olie. De officiële verklaring staat rechts op de voorpagina, samen met de rede, die Gerbrandy heden gehouden heeft.

Ontstellende berichten kwamen binnen omtrent de verhouding Vichy-Berlijn. Het Witte Huis in Washington heeft al laten doorschemeren, dat de bestaande wapenstilstand misschien binnenkort wel eens in een vrede zou kunnen worden veranderd. Duitsland zou dan grote macht krijgen in Afrika (blz. 1). Allereerst zullen Goering en Pétain as. Woensdag een samenkomst hebben. Later zouden ze met Hitler gedrieën samenkomen (blz. 1).

Inmiddels is er vandaag in Europa een grote bijeenkomst van een hele reeks staten betreffende de strijd tegen het bolsjewisme. De verjaardag van het Anti-Komintern pact zal op speciale wijze worden herdacht. De telegrammen maken er geen melding van of Nederland op deze conferentie zal worden vertegenwoordigd.

Deze verjaardag is morgen. Op 25 November 1936 sloten Duitsland en Japan (resp. Ribbentrop en de Japanse gezant te Berlijn Moesjakoji) het zg. Anti Komintern pact, dat bedoeld was om de communistische invloed op het wereldgebeuren tegen te gaan.

In Noord Afrika behalen de Britten (Australiërs, Nieuw Zeelanders etc.) overwinningen. Fort Capuzzo werd bezet. Ook Gambut (tussen Tobruk en Bardia) werd bezet. In de Middellandse Zee schoten de Britten een Italiaanse kruiser in de grond. De as-troepen aan land zijn in vieren gesplitst (blz. 1).

Aan het Oosterfront werd Leningrad gebombardeerd. Bij Moskou moesten de Russen zich een weinig terugtrekken, en de Duitsers zeggen op 30 mijl ten N.W. van Moskou te zitten.

U.S.A.-soldaten naar Suriname.

De Nederlandse Regering deelt het volgende mede:

„De bauxietmijnen in Suriname leveren ruim 60% van de behoeften der Amerikaanse aluminium-industrie, die van vitaal belang is voor de verdediging der Verenigde Staten van Noord-Amerika, van het Westelijk halfrond en van de naties, die zich actief verdedigen tegen agressie. Het is daarom noodzakelijk de veiligheid dezer mijnen zo volledig mogelijk te verzekeren in verband met de eisen der huidige omstandigheden.

In normale omstandigheden zou de Regering van het Koninkrijk der Nederlanden voor de verdere versterking van de verdediging van Suriname een beroep hebben gedaan op de in Nederlands-Indië beschikbare strijdkrachten. Met het oog op de huidige toestand in het Zuidwestelijke gedeelte van de Stille Oceaan is het echter onraadzaam geacht deze weg in te slaan. Ook lijkt het niet raadzaam krachten te onttrekken aan het Nederlandse Legioen in Groot Britannië, dat immers paraat moet blijven voor zijn taak bij de bevrijding van het Moederland.

Op grond van het voorgaande hebben de Regeringen van Nederland en die der Verenigde Staten van Noord-Amerika overleg gepleegd met het resultaat, dat de laatste er in heeft toegestemd een contingent Amerikaanse troepen naar Suriname te zenden om daar samen te werken met de Nederlandse troepen, teneinde, onder Nederlandse leiding, de bescherming der bauxietmijnen in dat gebied te verzekeren. Dit contingent zal natuurlijk weder worden teruggetrokken zo spoedig als het nu de bauxietmijnen bedreigende gevaar zal zijn verdwenen, en op zijn laatst bij het einde der vijandelijkheden.

Tegelijkertijd heeft de Nederlandse Regering een uitnodiging gericht tot de Regering van Brazilië om een aandeel te nemen in deze defensieve maatregelen en er is overeengekomen, dat Brazilië tot dit gemeenschappelijk doel zal bijdragen door het nemen van speciale maatregelen van militaire waakzaamheid op zijn aan Suriname grenzend gebied en door het zenden van een missie naar Paramaribo. Deze missie heeft ten doel inlichtingen uit te wisselen en tot overeenkomst te geraken betreffende alle andere maatregelen, die aangewezen blijken om een maximum effect te geven aan de veiligheidsmaatregelen, gezamenlijk beraamd door de Nederlandse, Amerikaanse en Braziliaanse troepen.

De Braziliaanse Regering heeft te kennen gegeven, dat zij van harte instemt met deze door de omstandigheden geboden maatregelen.

Tegelijkertijd heeft de Regering der Verenigde Staten van Noord-Amerika de Regeringen der Amerikaanse Republieken op de hoogte gesteld van de hierboven genoemde afspraken, die tot stand gekomen zijn in het gemeenschappelijk belang van alle betrokkenen".

Gerbrandy bespreekt Nederlands-Amerikaanse samenwerking.

Naar aaneiding van bovenstaand officieel communiqué hield Minister-President Pieter Sjoerds Gerbrandy heden de volgende radio-rede:

„Landgenoten,

De benauwende wereldworsteling, waarin Nederland, tegen zijn wil, door het grofste onrecht van Adolf Hitler, werd betrokken, kent haar voorspoeden en tegenslagen. Met vertrouwen mogen wij, ziende op de krijgsverrichtingen en het internationaal beleid in haar samenhang en als geheel, uitspreken, dat de grote lijn, die door de golven van op- en nedergang loopt, gaat in opwaartse richting, naar de bevrijding naar de zegepraal van de waarheid over de leugen, van de onafhankelijkheid over de tyrannie.

Over een zaak, een bepaald voorbeeld, waarin deze opwaartse lijn tot uitdrukking komt, mag ik heden spreken. Dat voorbeeld, die zaak, ligt op het gebied van de samenwerking tussen die mogendheden, die, klein of groot, en onderling hoe staatkundig verschillend ook, vechten aan de goede zijde van de scheidingslijn. Ik denk op dit ogenblik aan de nauwe samenwerking, welke met name van de zijde der Verenigde Staten en hun nobelen President Franklin Roosevelt aan de dag wordt gelegd.

Daarover sprak het u voorgelezen regeringscommuniqué. De samenwerking daar in West-Indië, in Suriname, is nodig, want de sluipende, verraderlijke tactiek van Hitler en zijn medeplichtigen loert overal, ook en vooral in Zuid-Amerika, om zwakke plekken te vinden. Het ware misdadig, indien de Nederlandse Regering in haar beleid zich daarvan niet steeds ten volle bewust zou zijn.

De Verenigde Staten van Amerika leveren hun machtige bijstand aan de zaak der vrijheid reeds op tweeërlei front:

ten eerste op het front der bewapening, der moderne oorlogsindustrie, dienstbaar om de levering van vliegtuigen, munitie, voedsel, kortom alle krijgsbehoeften in de ruimste zin, die de geallieerden behoeven, tot de grootste hoogte op te voeren.

Het is niet gemakkelijk zulk een front krachtig te maken. Het kost tijd. Hitler ving acht jaar geleden aan.

De geallieerden kwamen ver achteraan met hun wapentuig der bevrijding. Maar ze halen in, dagelijks, en Amerika steunt dat proces van het inhalen van de achterstand met alle kracht.

De Verenigde Staten van Noord-Amerika leveren in de tweede plaats hun bijstand op het gebied van de geest, van de publieke opinie, die eenmaal zal blijken, ook in dit dodelijke geding, de doorslaggevende factor te zijn. Roosevelt noch zijn volk, maken er in hun publieke getuigenis een geheim van, dat zij zich bewust zijn, dat alleen de overwinning der geallieerden de verlossing der volken zal brengen. Van neutraliteit in deze levensstrijd tussen onafhankelijkheid en slavernij

weet de jonge en grote Amerikaanse Staat in het Noordelijk deel van het Westelijk Halfrond niet af.

Maar er gebeurt nog iets meer. De Verenigde Staten van Noord Amerika komen dichter tot het derde front, tot de vuurlinie zelf.

En als het moet, komen ze er in; maar dat is hun politiek, een zaak, waarin wij in vol vertrouwen het beleid aan den leider van deze machtige staat en zijn congres overlaten. Een ding weten ze in elk geval, gelijk ook reeds verscheidene Zuidamerikaanse republieken weten, dat het uiteindelijk gaat ook om hun onafhankelijkheid en om hun leven.

De handelsschepen, die de kostbare vrachten van het industriële oorlogsfront vervoeren, hebben straks bewapening, havens van oorlogvoerenden worden door Amerikaanse schepen aangedaan, de bescherming in de overtocht van het voedsel der geallieerde oorlogsmachine wordt positiever, directer en strekt zich steeds verder uit. Amerika nadert het grensgebied der gevechtslinie zelf.

Op dat grensgebied nu ligt ook die samenwerking tussen de Regering van Koningin Wilhelmina ener- en die van Roosevelt en zijn land anderzijds, waarover het communiqué U sprak. De band wordt nauwer aangehaald, thans tussen Nederland en Noord-Amerika.

Er kan niet de geringste twijfel bestaan, dat in de Stille Oceaan in dat gebied waar Nederlands Oost-Indië ligt, mocht agressie daar optreden, de samenwerking tussen Australië, Groot Britannië, Noord-Amerika en Nederland volkomen zal zijn.

Maar waar dat zo is, eist ook elke goede politiek, dat overal de samenwerking, met in achtneming der wederzijdse belangen en rechten tot het toppunt worde opgevoerd. Van deze gedachte is de samenwerking in Nederlands West-Indië het logische uitvloeisel. Want de grondslag der eenheid van belangen is niet tot de Stille Oceaan beperkt.

Suriname levert aan Noord-Amerika zestig procent van bauxiet, grondstof voor aluminium, dat zulk een belangrijke rol speelt bij de bouw van vliegtuigen.

Dit betekent, dat de strijd op het eerste oorlogsfront, dat de moderne industrie in de Verenigde Staten, in belangrijke mate afhankelijk is van Nederlands West Indië.

Men zei van de vorige wereldoorlog: de geallieerden wonnen hem op golven olie. Van de huidige kan men zeggen: ze winnen hem op golven olie, op vrachten van aluminium, door de geest der vastbeslotenheid.

Dat hebben de naast betrokken staten begrepen. Daaruit is geboren het overleg om de veiligheid van dit gebied, met vereende krachten en zonder Nederlands weerstandsvermogen elders te verminderen, absoluut te maken.

Ik zeg absoluut te maken. Natuurlijk had Nederland zijn gebied in de West reeds in belangrijke mate beveiligd. Natuurlijk was Nederland bezig, kennende het vitaal belang van Suriname voor de oorlogvoering, die verdediging tot de hoogste graad op te voeren. Nog pas hebben Nederlandse troepen daartoe Engeland verlaten om ginds in de West hun taak te vervullen. Hetzelfde geldt van troepen uit de Oost. Maar resoluut en dadelijk handelen is vooral in de oorlog van enorme waarde. De vliegtuigen en het afweergeschut moeten uit Amerika komen.

Ontbloot de Oost niet meer, behoudt in Engeland uw mannen voor de hun wachtende taak bij de toekomstige bevrijding van het Moederland, werd het parool.

En zo is een regeling getroffen, krachtens welke wij een aantal Amerikaanse troepen op dit voor de geallieerde oorlogvoering zo belangrijke gebied ontvangen, om tezamen met onze eigen troepen de bescherming van dit gebied onder Nederlandse leiding op ons te nemen.

Natuurlijk geldt het hier een regeling, die de volstrekte souvereiniteit van Nederland volkomen ongerept laat. Natuurlijk eindigt deze militaire coöperatie, zodra het gevaar voorbij is; dit is tussen de betrokken Regeringen uitdrukkelijk overeengekomen.

Terwijl de Nederlandse constitutie zelfs het zenden van Europese militietroepen tegen hun zin naar Oost- en West-Indië niet toelaat, gaat juist de Surinaamse Staatsregeling van de mogelijkheid uit, dat het hebben van vreemde hulp ter plaatse daar, gewenst en nodig kan zijn. Artikel 156 dier Staatsregeling erkent dit beginsel.

Van deze regeling heeft de Nederlandse Regering gebruik gemaakt om een overeenkomst te treffen, die dadelijk ter plaatse parate hulp, welke anders van verre moest gehaald worden, waar zij node werd gemist, doelmatig verzekert.

Natuurlijk hebben wij er prijs op gesteld de lasten op het Nederlandse budget te doen rusten. Maar desniettemin is de medewerking er niet minder om. Want zij voorziet niet alleen in een dadelijke behoefte, maar maakt eens te meer aan de heren van de as duidelijk, dat de innige verbondenheid met de grote republiek aan de overzijde van de Atlantische Oceaan geen holle woorden, maar echte werkelijkheid is.

Ja, de samenwerking gaat nog verder. Want de politiek van Roosevelt ziet, in het licht der conventie van Havana, de verdediging van het Westelijk Halfrond als een groot geheel, gelijk op verschillende andere wijzen reeds is gebleken. De Regering van Brazilië heeft ook het Duitse gevaar onderkend en zich daarom bereid verklaard, zij het uiteraard op haar eigen gebied, aan de gemeenschappelijke grens van Brazilië en Suriname, militaire voorzorgsmaatregelen te nemen en overleg met de Nederlandse autoriteiten te onderhouden, opdat het gevaar overal ter plaatse volledig wordt opgeheven.

Ik ben overtuigd, dat deze in beginsel zo belangrijke stap de instemming heeft van het ganse Rijk der Nederlanden, ook van alle trouwe landgenoten in het verdrukte Moederland en niet het minst die van de Surinaamse bevolking, die in de te dezen verkregen actieve samenwerking met de Verenigde Staten van Noord-Amerika een waarborg te meer zal zien voor de ongerepte handhaving van het Nederlandse gezag en de eenheid des Rijks.

Ik ben overtuigd, dat — wanneer ik openlijk een woord van erkentelijkheid uitspreek aan onzen economischen, geestelijken bondgenoot President Roosevelt dien staatsman, die, zoals wij trots zijn op hem, trots is op het Nederlandse bloed, dat door zijn aderen stroomt — die hulde mede wordt gebracht door alle Nederlanders, waar zij zich ook bevinden. Ik ben ervan overtuigd, dat men toejuicht, dat de goede nabuurschap van de grootste Zuidamerikaanse Staat Brazilië door zijn krachtigen President Doctor Getulio Vargas in een daad van samenwerking is belichaamd.

De Duitse propaganda zal over de genomen maatregel zonder de minste twijfel groot misbaar maken. Zij zal u voorbehouden, dat Nederland bezig is het erfdeel zijner vaderen uit te leveren aan Amerika, dat uw Regering een deel van het Koninkrijk heeft verkocht en dergelijk fraais meer.

De Regering weet, dat ge er geen woord, geen syllabe zelfs van zult geloven, maar het is goed, dat zij u van te voren waarschuwt tegen het rumoer, dat de Duitse propaganda zeker gaat maken.

Die propaganda horende of lezende zult u realiseren hoezeer daaruit spreekt de nijd en de woede onzer vijanden, dat een vitaal punt der geallieerde oorlogvoering op de straks aangegeven wijze is veilig gesteld.

Wij hebben geen Nederlands Parlement, op dit ogenblik, want de nazietyrannie kent geen volksrechten en volksvertegenwoordiging, maar het is mij een behoefte om, namens de Nederlandse Regering openlijk van alle vaderlanders langs deze weg op onze doelbewuste politiek van samenwerking de echo van hun hartelijke toejuiching te vragen.

UIT DE SURINAAMSE STAATSREGELING 1936.

In de rede van Minister Gerbrandy is sprake van artikel 156 van de Surinaamse Staatsregeling. Dit artikel luidt als volt:

„Ingeval van dringende nood, wanneer de Gouverneur met de zee- en de landmacht, te zijner beschikking staande, ondersteund door de Surinaamse gewapende macht, niet voorzien kan in de behoorlijke verdediging, is hij bevoegd, voor zover de hem ten dienste staande hulpmiddelen het gedogen, vrijwilligers en zelfs vreemde hulptroepen tijdelijk in militaire dienst te nemen."

In dit verband kan er op gewezen worden, **dat artikel 156 van de Curaçaose Staatsregeling gelijkluidend is aan het bovenstaande,** met dien verstande, dat i.pl.v. „Surinaamse gewapende macht", natuurlijk „Curaçaose gewapende macht" moet worden gelezen en dat ons slot luidt: „zelfs vreemde hulptroepen tijdelijk in soldij te nemen."

— In het oude Regeringsreglement van Suriname stond dit laatste aanvankelijk ook, doch daar dit practisch in Suriname nooit mogelijk was, heeft men het later veranderd in „militaire dienst". Uit de rede van Gerbrandy blijkt overigens, dat de U.S.A.-troepen thans niet door Suriname, maar door de Nederlandse Regering betaald worden.

Curaçao.

APOSTOLISCH VICARIUS NAAR ARUBA.

Hedenmiddag zal Z.H.E. de Apostolisch Vicarius van Curaçao, Mgr. Petrus Innocentius Verriet O.P., per vliegtuig naar Aruba vertrekken.

Z.H.E. stelt zich voor as. Donderdag weer naar Curaçao terug te keren.

Gedurende de afwezigheid van den Apostolisch Vicarius zal de Pater Vicarius Provincialis, Pater Antoninus van de Veen Zeppenfeldt O.P. de lopende zaken behartigen. Adres: Pastorie van St. Anna, Otrabanda, telefoon 1692.

EEN DANKWOORD.

Bij de in Juni jl. afgelegde Regeringsverklaring heeft de Redactie enige aanmerkingen moeten maken over de wijze, waarop dat document haar verstrekt werd, daar er geen rekening werd gehouden met de technische mogelijkheden van een courant. Het is der Redactie daarom heden een vreugde te mogen constateren, dat de autoriteiten alhier al het mogelijke hebben gedaan om aan de wensen van de pers te voldoen en één en ander zo vroeg te harer beschikking te stellen, dat het normale verloop van de afwerking van dit blad geen hinder of stagnatie ondervond. Aan deze autoriteiten, met name aan de Gouvernementssecretarie (en den anonymen hier, die alles in gereedheid bracht in het biezonder) en aan de plaatselijke G.P.D. betuigt de Redactie derhalve haar oprechte dank.

DE VERKIEZINGEN IN DE GROTE CONCERNS.

Een stemmer van de Isla schrijft ons:

Niet allen die stemgerechtigd waren zijn naar de stembus gegaan. Vier jaren geleden was er meer animo. Waarom? Geeft het, als we kiezen of niet? Volgens de dagbladen heeft men programma's of opgestelde leuzen voor ogen die door gekozen vertegenwoordigers zullen worden voorgedragen en...... als ze den groten concerns niet aanstaan in de prullemand worden geworpen.

Neem het geval Tinge 4 jaren geleden. Was het niet hoofdzakelijk aan het ondergronds gewroet van machtiger heren dan de gewone stemmers te danken, dat hij voor de zeelieden als vertegenwoordiger onmogelijk werd gemaakt? Toen werden de zeelieden met groepjes tuinlieden en timmerlieden vergeleken, thans worden zij voorgesteld als redders voor degenen die in de put zitten (herhaling van de vorige oorlog).

Neen, geachte redactie, dat menigeen niet opkwam om te stemmen was ten eerste een stil protest tegen hetgeen 4 jaren geleden was voorgevallen, Ten tweede: Heeft het enige zin als we naar de stembus gaan?

Onder zekere groepen werknemers te Curaçao bestaan in verband met hun loon en hun arbeidsplicht Middeleeuwse toestanden vergeleken met andere Nederlandse concerns buiten Curaçao. Smeekbrieven werden gezonden, fatsoenlijke brieven waarin men vroeg om betere voorwaarden.

Maar een groot aantal werknemers durfde de brieven niet te tekenen, omdat men tegenmaatregelen vreesde.

Eén regeltje van den baas: „Tot onze spijt moet ik u mededelen...... enz. en en we staan in ons hemd. Geen macht in de Staten, die hiertegen iets kan of zal doen, want zo'n brief geldt ook voor hem, die in de Staten zit, als hij tegen de machtigen ingaat.

Wat heeft het dan nog voor doel naar de stembus te gaan, als toch voor elke voorgestelde verbetering Londen moet worden opgebeld, met als het geld kost (ook in vredestijd) nul op het request. Bovendien loopt men nog de kans als men zich ergens voorspant, op straat gezet te worden, waar de Staten machteloos tegenover staan.

Neen ik vind, nu ik toch de 50 begin te naderen, dat het beter is mijn mond te houden, vriendelijk te lachen en te knikken alsof ik het erg goed heb en op mijn pensioendag te zeggen: „Dank u" en te denken......

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: W. van Kimmenaede, kommies der belastingen 2e klasse in tijd. dienst op Bonaire; 14 dagen vrijstelling van dienst.

Benoeming: Mevr. W. G. H. Boskaljon, tijd. onderwijzeres 3e klasse bij het openbaar onderwijs en werkzaam gesteld aan de Wilhelminaschool voor Mulo, in vaste dienst; G. van Hinsbergen, tijd. controleur bij de hygiënische dienst op Curaçao in vaste dienst; Pater H. A. B. Hulsman is benoemd tot lid tevens voorzitter van de Voogdijraad op Curaçao; J. F. Quast is herbenoemd tot lid van de Voogdijraad op Curaçao, Pater J. J. L. Weenink is erkend als Rooms Katholiek Geestelijk van de 2e rang.

Werkzaamstelling: Mej. J. H. de Jongh bij de afdeling Sociale en Economische Zaken alhier; C. A. Kanteman, adjunct-commies ter Administratie van Financiën in Suriname bij de Afdeling Deviezencontrôle op Curaçao.

Eervol ontslag aan: J. F. N. Winkel, tijd. Adjunct-commies bij de Landswatervoorzieningsdienst alhier, op zijn verzoek; ingang 1 Januari 1942; J. Kooy, employé van de Hollandse Bank Unie te Oranjestad op Aruba is eervol ontheven van zijn tewerkstelling ter Administratie van Finaciën.

Waarneming: Dr. W. J. Goslinga, Inspecteur van het Onderwijs, is tijdelijk opgedragen de lessen aan de Algemene Middelbare School waar te nemen bij ontstentenis van leraren wegens ziekte of andere wettige verhindering; J. A. de Jongh is gedurende de vrijstelling van dienst van Van Kimmenaede aangesteld tot hulpkommies der belastingen.

De Gouvernements-Secretaris,
C. F. Gronemeyer.

SS. „KUNGSHOLM".

De Kamer van Koophandel en Nijverheid schrijft:

De data en uren van aankomst en vertrek te Curaçao van het ss. „Kungsholm" van de Swedish American Line zijn:

25 December van 9 tot 15 uur.
12 Januari van 9 tot 15 uur.
29 Februari van 9 tot 15 uur.
13 Maart van 9 tot 15 uur.

Door den Procureur-Generaal is een beschikking in dato 20 November 1941 No. 747 uitgevaardigd, ontheffing verlenende van de „Winkelsluitingsverordening 1932" op 25 December 1941 voor het tijdvak ingaande 10 uur des voormiddags en eindigende op het tijdstip, dat genoemd schip de haven of de baai, waar het ligplaats zal hebben, verlaat.

GESLAAGD.

Voor de R. K. Bond St. Genesius slaagden als typist in de Nederlandse Taal:

H. Welhous; S. Kaluff; E. van de Horst; M. Boekhoudt; H. Sprockel; J. A. de Winter.

TRAGISCH ONGEVAL.

Zaterdag vervoegde zich een groepje kleine jongens bij het Bargebad om daar te mogen zwemmen. De badmeester liet hen echter niet binnen, omdat zij het kleine entreegeld niet konden betalen. De jongetjes gingen weg. Maar later zagen zij kans door over het muurtje te klimmen in het bad te komen. De badmeester niet beter wetend of de jongetjes waren niet in het bad, stond ook hogelijk verbaasd, toen er hulpgeroep kwam en de kleine Hosé Maria Panneflek verdronken bleek.

Het droevige ongeluk trok uiteraard veel belangstelling. Zondagochtend werd de kleine jongen ten grave gedragen. De stoet werd voorafgegaan door zijn schoolkameraadjes onder leiding der Fraters.

KATHOLIEKE SPORTCENTRALE

De reis van het voetbalteam van de K.S.C. naar Aruba is een groot succes geworden en het heeft weer medegewerkt aan de versteviging der banden tussen beide eilanden.

Zaterdagmiddag speelde Aruba Jr. tegen K.S.C. Het was een spannende wedstrijd en slechts enige minuten voor het eind slaagden de Arubanen er in gelijk te maken.

Zondagmiddag was er heel veel belangstelling en de wedstrijd eindigde met een overwinning voor de Arubanen 1—0. De heren Aristides Wever en Leon Weeber spraken na afloop een enthousiast woord over de bevordering van de sport en het aanhalen der vriendschapsbanden tussen Aruba en Curaçao. Beide sprekers prezen over en weer de sportiviteit van de spelers.

Deze reis naar Aruba was een groot succes voor de K.S.C.

Uitslagen K. S. C.: Baseball: B. B. C. (Curaçao) — Venezuela 4—5. Voetbal: Tropials — Jong Bonaire (2) 6—6; Jong Columbia — E.D.O. niet doorgegaan.

BOTICA'S.

Deze week hebben de volgende botica's de Zondag- en nachtdiensten:
Otrabanda: Del Pueblo.
Punda: Juliana.

CHÈQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Batavia	99.50	100.50
Paramaribo	99.50	100.50
Caracas	46.50	48.—
New York	1.8850	1.9050
Londen	7.55	7.65
Zürich	—	47.—

VERENIGINGSNIEUWS.

— **C.V.B.** Hollandia (Aruba) komt op Za. 29 Nov. en op Zo. 30 Nov. as. uit tegen Transvaal en S.U.B.T. op het terrein te Mundo Nobo.

Hollandia heeft in de laatste tijd vele lauweren weten te oogsten. In de maand Juli ll. wist zij El Deportivo van Caracas met een 5—0 nederlaag naar huis te sturen. El Deportivo was versterkt met de welbekende Argentijnse spelers Mariscotti en Casco, die op voetbalgebied hun sporen hebben verdiend.

De wedstrijd Hollandia — S.U.B.T. in de maand October jl. gespeeld te Aruba eindigde in een 0—0 score. Maar enkele weken terug moest Transvaal, de praetendent voor de Curaçaose kampioenschap, een 3 — 1 nederlaag incasseren.

Transvaal, de praetendent voor de Cugeducht revanche nemen, terwijl S.U.B.T. zal trachten ditmaal al winnaar uit de strijd te tred

Zondagmiddag zullen van 15 de sportverenigingen Independ Groot Kwartier een korfbalw spelen. Deze fijne tak van Sp door beide geslachten beoefend is in de laatste tijd zeer p geworden. De wedstrijd wo mengd (dames en heren) gesp beloofd spannend te worden, d de ploegen tegen elkaar opg zijn. De voetbalwedstrijden aan om 16.15.

Toegangsprijzen f 1.—, f 0 f 0.25 en op Zo. f 1.25, f 0 f 0.50.

CURAÇAO-EXPRESS GA WEER RIJDEN!

Er staat weer een belangrijk voor de deur. Een ieder is befaamde Curaçao-Express poetsen, die geruime tijd in d heeft gestaan. Op die avond zu in het Stationsgebouw „Rox klokke 20.30 uur de glorie meemaken. De opbrengst zal te komen aan het Jan van Galen

Onder de vele prominente giers, die met de Curaçao-Ex reis zullen aanvaarden, bevi een Willemstads Dansens herinneringen aan het Ballet R Monte Carlo opgeroept om Jan Jooss maar te zwijgen. Honde len zich de voortreffelijke het troepje amateurs, dat te „Curaçao-Express" vormt, no herinneren. De ernst van wenst geven gezonde lach men ze goed weet te hanteren tyne en ironie voortreffelij „Dat heeft mij goed gedaan weer iets bijgedragen aan de king van Nederland."

Politiek en Oorlog.

SUCCESVOLLE RUSSISCHE TEGENAANVAL.

Britse radio deelde mede, dat ganiseerde Sovjet-strijdkrachten Maarschalk Semeon Timosjenko Duitsers 22 mijl terugdreven op int in het Donetzbekken. (New (AP) 23.11).

TOESTAND IN RUSLAND.

Rode Ster" zeide, dat de Russen tegenaanvallen doen in Noordwestelijke ing en Malaya Visjera heroverden 00 mijl van Leningrad evenals een on aan de spoorlijn tussen Moskou Leningrad, welk als belangrijk beschreven wordt. Verder werd een aannederzettingen genomen in de streek Volkjov en ook aan de spoorlijn mijl dichter bij Leningrad en in de t van Tikjvin ten Noorden van kjov op ongeveer 110 mijl ten Oosten van Leningrad.

...ere berichten schatten, dat de ...ers op zijn minst 17 divisies of een ...t millioen man hebben geworpen ...n grote aanval op Moskou. Onder ...wicht van deze strijdkrachten, die tanks gebruiken, gaven de Russen zich te hebben teruggetrokken. ...r vermeld geschiedde hun terugking naar nieuwe defensielinies op ...lijke wijze.

...lle aanwijziging waren, dat de slag reeds een geweldige omvang heeft, het uur in heftigheid toeneemt. De ...en zeiden felle tegenaanvallen te ...n.

...richten van het front zeiden, dat ...en het initiatief behielden bij Ka... op 95 mijl ten Noord-Westen van ...skou waar zij gisteren de Duitsers twee tegenaanvallen afsloegen. Nu ...ter gemeld wordt, dat er bij Klin ge...chten wordt, wordt aangeduid, dat ...nvallers slaan in de Sovjetlinies ten ...iden van Kalinin, dat lang hun aan...en weerstond.

Russische berichten zeiden, dat de ...itsers 17 divisies werpen in de strijd ...r Moskou op de volgende wijze: 4 ...anterie-divisies en vele tanks in de ...hting van Mozjaisk op 57 mijl ten ...esten van Moskou aan de hoofd...g uit het Westen; 5 divisies in de ...hting van Tula op 100 mijl ten Zui...n van Moskou; 8 divisies in de rich...g van Volokolamsk, ten Noorden ...n Mozjaisk en 65 mijl ten Westen ...n Moskou.

Sovjetberichten gaven enkele Duitse ...sten toe en zeiden, dat het Rode le...r een aantal dorpen verliet, doch ...elden vol, dat de Duitsers er niet in ...gden om door te breken in de diep... van de defensies nabij Moskou. De ...estelijke Russische vleugel zou op ...nderdag een tegenaanval hebben ...roverd, terwijl de Duitsers niet kon...n voortrukken. Een Duitse poging ...n de rivier Nara nabij Maloyarosla...vetz op 65 mijl ten Zuid-Westen van Moskou over te steken, werd afgesla...gen. Russische bajonetaanvallen zou...den de Duitsers in het defensief hebben geworpen in de Kalininsector. Verhalende van de strijd voor Moskou zeide het communistische partijorgaan „Pravda": „Het vijandelijke offensief wordt gevoerd door het ophopen van een groot aantal tanks in zekere sectoren. Zonder op zijn verliezen te letten doet de vijand dan een aanval met numerieke meederheid, teneinde door de Russische defensies heen te breken". De correspondent van „Rode Ster" rapporteerde de gevechten om Rostov in bizonderheden. Hij zeide:

„Fascistische tanks werden door het anti-tankgeschut en geweren onder vuur genomen. Verschillende vijandelijke machines braken en verbrandden. Doch tegen die tijd deden nog verschillende dozijnen vijandelijke tanks een nieuwe aanval in het toneel van de gevechten en snelden voorbij de gebroken tanks, waarbij zij in de zijstraten kwamen. De verdedigers van de stad werden gedwongen terug te vallen. De gevechten verplaatsten zich naar de straten van de stad.

De strijd was vooral heftig in de buurt van een spoorwegstation waar de vijand erin slaagde verschillende groepen met automatische geweren te zenden. Onze infanterie-eenheden werden gezonden om deze troepen op te ruimen en sommige daarvan werden snel vernietigd. Fascistische tanks braken echter door naar het station en drongen na hevige gevechten onze eenheden terug. Heftige straatgevechten zijn in sommige andere delen van de stad in voortgang. De vijand is slechts in staat voortgang te maken door de koppige weerstand van onze troepen te verweldigen. Elke meter van zijn voortgang komt hem duur te staan.

Gedurende de laatste 2 dagen in de strijd voor Rostov verloor de vijand 55 tanks, duizenden doden en gewonden alsmede vele trucks en wapenen." (Kuibysjev, (AP) 23.11).

FINNEN EN DUITSERS TERUGGEDREVEN.

De radio van Moskou deelde mede, dat Duitse en Finse strijdkrachten, die erin slaagden een wig te drijven in de Russische defensies in de Kestanga- en Ukhta sectoren aan het Karelische front, zijn teruggeworpen naar de oorspronkelijke posities na een verwoede slag die 4 dagen lang duurde. (Londen, (AP). 23. 11.)

10 MILLIOEN RUSSEN.

Gezaghebbende Duitse bronen deelden mede, dat 10 millioen Russen gedood, gewond of gevangen genomen werden gedurende de 5 maanden van oorlog tegen de Sovjet-Unie tot heden. Volgens de Duitsers tonen deze cijfers aan — wat zij noemden — „een overzicht van Hitlers vernielingsstrategie." Het aantal gevangenen bedraagt volgens de Duitsers 3.792.060. (Berlijn, (AP).

DUITS OORLOGSCOMMUNIQUÉ.

De text van het communiqué, dat door het Duitse Hoofdcommando werd uitgegeven, is als volgt: „Aan de centrale sector van het Oostelijk front hebben onze aanvallen nieuwe grond gewonnen. Na bittere gevechten werd de stad Solnetschnogorski op ongeveer 30 mijl ten Noord-Westen van Moskou genomen door onze troepen. Succesvolle luchtaanvallen werden ondernomen op de spoorlijnen rond Moskou. Verschillende lijnen werden gebroken door voltreffers.

Voor Leningrad werden pogingen van den vijand om uit te breken afgeslagen met hevige verliezen voor hem 8 Vijandelijke tanks, waaronder 7 van het zwaarste soort werden vernield. De zware legerartillerie gaat voort met het bombarderen van militaire objecten in Leningrad" (Berlijn, (AP) 24.11).

RUSSISCHE TEGENAANVAL BIJ ROSTOV.

Een gezaghebbende bron deelde mede, dat in Londen inlichtingen ontvangen zijn, volgens welke de Russen felle tegenaanvallen doen tegen de Duitse vooruitgeschoven troepen in de streek van Rostov, terwijl de Duitse druk op Moskou krachtig wordt volgehouden. De bron zeide, dat geen juiste bizonderheden omtrent de gevechten in Londen beschikbaar zijn. Hieraan voegde hij toe, dat indien de Duitse bewering van de verovering van Rostov juist is, dit niet direct wil zeggen, dat zij de Don zijn overgestoken, aangezien Rostov haast geheel aan de Noordwestelijke zijde van de rivier ligt (Londen, (AP) 24.11).

RAF - AANVALLEN OP NOORD - FRANKRIJK.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„Vliegtuigen van het gevechtscommando zetten heden hun aanvallen voort op objectieven in het Noorden van Frankrijk. Een fabriek nabij Calais werd gebombardeerd en men zag ontploffingen tussen de gebouwen. Schuiten in het Kanaal nabij Gravelines en andere objecten werden met machinegeweervuur bestookt.

Gevechtsvliegtuigen worden vermist, doch 1 piloot bevindt zich in veiligheid. (Londen, (AP). 23. 11.)

ANTI-KOMINTERN CONFERENTIE TE BERLIJN.

De landen, die zich aan de zijde van Duitsland geschaard hebben in het front tegen het communisme, zonden hun afgevaardigden naar Berlijn op de vooravond van de jaardag van het oorspronkelijk door de nazies tot stand gebrachte anti-Komintern Pact, met het doel — gelijk officieel gemeld werd — opnieuw hun wil te bevestigen te strijden tegen het wereld-Bolsjewisme.

Berichten uit Bucuresti deelden mede, dat Generaal Ion Antonescu, het Roemeense Staatshoofd, zich te Berlijn bevindt. Graaf Galeazzo Ciano, de Italiaanse Minister van Buitenlandse Zaken en een delegatie van de fascistische hoofdstad, arriveerden in de namiddag te Berlijn.

Gezaghebbende bronnen deelden mede, dat Finland, Denemarken, Bulgarije en Croatië worden vertegenwoordigd door hun Ministers van Buitenlandse Zaken, Roemenië wordt vertegenwoordigd door den Vice-Premier, Slowakije door den Premier, de Chinese Nanking-Regering is op speciale wijze vertegenwoordigd.

Duitsland, Japan, Italië, Spanje, Hongarije en Manchukuo zullen de handtekeningen morgen hernieuwen na verloop van het eerste lustrum (Berlijn, (AP) 24.11).

GAMBUT IN LIBYE DOOR BRITTEN BEZET.

Het Algemeen Hoofdkwartier te Caïro deelde mede, dat de Libyse tankgevechten, welke reeds 48 uren aan de gang zijn, worden voortgezet. Verder werd gemeld, dat Nieuw Zeelandse troepen Gambut bezetten, halverwege tussen Tobruk en Bardia (Caïro, (AP) 24.11).

NIEUWS VAN OVERAL.

— Tokio: Admiraal Nobumasa Syetsugu, een van Japans vooraanstaande staatslieden van de Marine, zeide, dat de nationale veiligheid van Japan bedreigd wordt en dat Japan zich hiertegen met alle middelen moet verdedigen. Hij zeide: „Wij zijn vastbesloten te vechten, aangezien wij dit tenslotte toch moeten doen."

— Berlijn: Een DNB bericht uit Bucuresti deelt mede, dat slechts 68 stemmen werden uitgebracht in geheel Roemenië tegen Maarschalk Ion Antonescu's plan om de constitutie van de Staat te veranderen en van het Koninkrijk een Corporatie-staat te maken. 3.446.889 personen stemden voor de verandering.

— Londen: Percival Christopher Wren 56 jaar oud, schrijver van „Beau Geste" en andere romans, is overleden na een na een langdurige ziekte.

— Moskou: Het Russische middernachtelijke communiqué luidt als volgt: „Gedurende de dag van 23 November vochten onze troepen langs het gehele front tegen den vijand. De gevechten waren vooral hevig bij Klin, Volokolamsk, Tula, Rostov en in sectoren aan de Don. 10 Duitse vliegtuigen werden vernield op 22 November. Wij verloren 4 toestellen. In de Barentszee brachten onze schepen 3 vijandelijke transportschepen tot zinken."

— Havana: President Batista van Cuba hield een redevoering, waarin hij voorspelde, dat de Verenigde Staten in de komende lente in de oorlog zullen zijn. Hieraan voegde hij toe, dat Cuba het eerste land zal zijn, dat aan de oorlog zal meedoen aan de zijde van de Verenigde Staten.

— Nairobi: De overgave van 2 Italiaanse garnizoens, Culquabert en Ferroaber, in Ethiopië ten Oosten van het Tanameer werd gisteren gemeld in een gezamenlijk communiqué van het Britse leger en de Britse luchtmacht.

— Washington: 3 Leden van het zogenaamde non-interventionistenblok van de Senaat, de Senatoren Wheeler, Van Nuys en Nye, brachten een bezoek aan het Marine Departement om het aantal Duitse duikboten, dat door Noordamerikaanse oorlogsschepen tot zinken werd gebracht, te gaan opgeven.

— Caïro: Brigadier Generaal Russell L. Maxwell, hoofd van de Noordamerikaanse militaire missie naar Brits Afrika, arriveerde per vliegtuig met 5 helpers, teneinde zich te belasten met alle phasen van de Noordamerikaanse hulp aan het Britse offensief tegen de as.

— Vichy: Berichten, die hier ontvangen worden delen mede, dat de toestand van Generaal Gamelin plotseling verslechterd is.

— Rome: Italiaanse autoriteiten ontkenden, dat de Britten Bardia hebben veroverd of dat Britse duikboten in de Middellandse Zee Italiaanse kruisers en een torpedojager tot zinken hebben gebracht.

— Cadiz: Het lijnschip „Cabo de Buenas Esperanzas" vertrok naar Buenos Aires met 850 passagiers waaronder 250 Joden op weg naar Cuba en Mexico.

VERKLARING VAN FRANK KNOX.

Secretaris van Marine Frank Knox zeide bij het te water laten van het 35.000 ton grote slagschip „Indiana", welk 6 maanden de plannen vooruit is, dat het grote stalen schip een symbool is van de naties die zullen verrijzen in de wereld, welke in oorlog is. Knox zeide: „Wij weten aan welke kant van de strijd onze hopen en belangen liggen. Wij verkondigen onze vastbeslotenheid, dat onze zijde deze strijd zal winnen, welke de wereld doet schudden.

Niemand kan zeggen wanneer de handelingen van onze erkende vijanden ons geheel in de strijd zullen slepen. Doch zou die dag komen, dan zal de last op onze vloot de grootste zijn in onze geschiedenis. In de strijd, die zou kunnen volgen, zal dit grote schip een toren zijn in onze slaglinie."

Knox verklaarde, dat de opkomst van het fascisme de vrede van de wereld vernielde en dat de nieuwe „Indiana" is opgestaan gelijk een Venus uit de assen. Knox zeide: „Wij weten allen, dat de gevaren waartegenover de Verenigde Staten zich thans gesteld zien dodelijk zijn gelijk geen andere in de geschiedenis van het land. De gevaren, die opdoemen over de zeeën zijn niet slechts bedreigingen voor onze nationale veiligheid. Want dit is geen strijd tussen wedijverende mogendheden, doch tussen strijdige ideeën. Terwijl zij van de helling afglijdt, draagt de „Indiana" de hoop en gebeden van 130 millioen Amerikanen. Moge zij een lange en succesvolle loopbaan hebben. Moge zij haar plichten dapper en goed doen. Heden is zij het symbool van onze wil om te overleven in deze oorlog. Moge de dag komen, dat zij de zeeën zal bevaren als een symbool van een herwonnen vrede." (Newport News, (AP).

ARUBA.

GROTE BRAND OP SAN NICOLAS.

Vrijdagmorgen tegen 2.30 uur brak er brand uit in de winkel van **Zoltan Klein** te San Nicolas. Naar de oorzaak tast men nog in het onzekere. Vermoedelijk werd er ingebroken. Dank zij het kranig optreden van de brandweer werd het vuur binnen het gebouw gelocaliseerd, zodat geen vlammen buiten het gebouw sloegen, anders zou de ramp en ellende niet te overzien geweest zijn.

Aan de brandweermannen komt een extra pluimpje toe voor hun mooie praestatie en ook de waterleiding gedroeg zich uitstekend. Er was genoeg water in de leiding. Wij kunnen gerust zeggen, dat de winkel van den heer Klein een der mooiste winkels van Aruba was. Naar ruwe schatting had de winkel ruim honderd duizend guldens aan inventaris en alhoewel de verzekering gedeeltelijk de schade dekt, schijnt er veel meer voorraad aanwezig te zijn dan het verzekerd bedrag. Ook het gebouw werd van binnen beschadigd.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Zijne Heiligheid de Paus zal als gewoonlijk op de vooravond van Kerstmis een rede houden, welke zal worden uitgezonden.

Onofficiële berichten uit Sofia delen mede, dat de Duitsers de laatste dagen Duitse en Italiaanse troepen concentreren in de havensteden Burgas en Varna aan de Zwarte Zee.

De radio an Moskou zeide, dat volgens den correspondent van „Pravda" de Duitsers thans meer dan 40 divisies, waaronder de helft van hun tankeenheden, gebruiken in de aanval op Moskou. Zulk een strijdmacht is ongeveer 600.000 man groot.

Een gezaghebbende bron uit Londen zeide, dat een zeer harde en zeer verwarde strijd thans in Libye gevoerd wordt. Hieraan voegde hij toe, dat het in Londen onmogelijk is vast te stellen hoe de slag wordt voortgezet. Hij verklaarde, dat de Britten ongetwijfeld nog steeds de meerderheid hebben in de lucht over de as in Libye. Hij waarschuwde journalisten echter tegen een al te groot optimisme of pessimisme en zeide: „De vijand is vastbesloten, onder goede leiding en vecht zeer wanhopig." Hij zeide, dat thans een tweede phase gevochten wordt in de slag van Libye, namelijk de vernietiging van den omsingelden vijand."

Uit Caïro wordt gemeld, dat de Britse tanks klaarblijkelijk de stale vingers van de dood sluiten om de 4 gehavende segmenten van de aslegers in Libye en dat de slag thans op het critieke ogenblik is. Onofficiële Britse berichten zeiden, dat 15000 asgevangenen gemaakt zijn en dat 100 Duitse en Italiaanse vliegtuigen **reeds vernield** zijn. Volgens een **bron hebben** de Britten reeds 600 vijandelijke tanks buiten gevecht gesteld, terwijl de verliezen aan tanks in verhouding 1 tot 3 zijn in het voordeel der Britten.

De Duitse radio beweerde intussen, dat de Britten in Libye 662 tanks verloren en meer dan 200 andere motorvoertuigen. Het Italiaanse communiqué zeide, dat de Britten niet minder dan 50 tanks verloren aan het Tobrukfront.

Het Japanse blad „Nichi Nichi" zeide in een bericht uit Buenos Aires, dat de Verenigde Staten aan Argentinië hebben voorgesteld alle Argentijnse producten te kopen gedurende 3 jaar op voorwaarde, dat Argentinië geen transacties sluit met asmogendheden, waaronder Japan. Volgens het blad zou het Argentijnse Departement van Buitenlandse Zaken dit voorstel nauwkeurig bestuderen.

Britse bommenwerpers vielen in de afgelopen nacht de Duitse vlootbases te Lorient en Brest aan. De dokken te Duinkerken werden ook gebombardeerd.

Het DNB zeide, dat een kleine formatie Duitse bommenwerpers in de nacht Falmouth heeft aangevallen.

Generaal Newton Cavalcanti, Directeur Generaal voor de mechanisering van het Braziliaanse leger, vertrok per vliegtuig van de Pan American Airways naar de Verenigde Staten op uitnodiging van het Noordamerikaanse leger. Hij was vergezeld van den Noordamerikaansen militairen attaché Kolonel Edwin L. Sibert.

Een spoedbericht uit Kuibysjev meldt, dat het Rode leger de grootste tegenaanval heeft ondernomen van de gehele oorlog, waardoor men 37 mijlen in het Donetzbekken is vooruitgeschoven.

God en de oorlog.

Velen vragen telkens weer:

„Als er een God is, waarom laat Hij dan deze ontzettende oorlog toe?"

Anderen zeggen: „Waarom maakt God geen einde aan deze oorlog?" Dezen schijnen te bedoelen: òfwel God bestaat niet en daarom kan Hij ook geen einde maken aan deze oorlog, ofwel Hij bestaat wel en is onmachtig er een einde aan te maken, als Hij er misschien niet onverschillig tegenover staat.

In deze laatste veronderstellingen komen ze dan blijkbaar tot de conclusie, dat zo'n God ook niet van veel nut is en ze vinden zichzelf misschien beter dan zo'n ongevoelige God.

Het is een telkens terugkerende quaestie en het is goed iets uit het artikel aan te halen, dat „De Weg" hier over schreef.

Als mensen zo lichtzinnig durven spreken over God den Allerhoogste, dan is meestal hun hart nog meer van de kook dan hun verstand. Wij kunnen soms wel eens iets zeggen, dat het verstand van een dwaling geneest, maar als het hart in de dwaling meewerkt, heeft redeneren meestal pover resultaat.

De mens heeft een vrije wil gekregen. Dit betekent, dat God het kwaad, ook het lichamelijke en sociale kwaad, dat uit het misbruik van de vrije wil voortkomt, in het algemeen moet toelaten. God is bovendien zo wijs en machtig, dat alle kwaad door Zijn genade bron van hoger goed kan worden: de zonde door de heiligheid van den boeteling, het lijden door het met Christus dragen van het kruis, wat de kern van Christus Godsdienst is, want „wie zijn kruis niet opneemt en Mij niet volgt is Mij niet waardig" heeft Hij gezegd.

Men zou aan zulke mensen de wedervraag kunnen stellen: Waarom staat God toe, dat U zich de vingers snijdt met uw zakmes, als u dat mes dom aanpakt. Uw bloedende vingers zijn de rode getuigen van uw opstand tegen de wetten van het verstand, want het verstand moest u hebben gezegd, dat het mes zou snijden.

Vermenigvuldig die opstand tegen het goddelijk Verstand millioen malen en u hebt de oorlog.

Waarom God geen einde maakt aan de oorlog? Wie zijn de oorlog begonnen? Waarom neemt God uw hoofdpijn niet weg, als u te veel gedronken hebt? Waarom laat God u niet midden in de lucht hangen, als u zich van een kraterrand van de vulcaan naar beneden gooit? U wenst, dat God u laat voortgaan met Zijn wetten te schenden, maar dat Hij de gevolgen van die schendingen van u afwendt. U wenst, dat God u uw huwelijksbeloften laat breken, maar dat Hij Hitler en Stalin en Mussolini verhindert hun beloften om met Polen en Albanië en Finland, in vrede te leven te breken. Is onze Regering onverschillig voor het schenden van de wetten? Kunnen we verwachten, dat God onverschillig is om de schending van zijn wetten? U wenst uw hand in het vuur te houden en u niet te branden? U wenst onkruid te zaaien en tarwe te oogsten? U wenst dat de mensen Gods Vaderschap vergeten en dan het aan God te wijten, dat de mensen zich niet als broeders gedragen? Als wij willen achterhalen, wie deze oorlog begon, laten we dan niet naar God gaan, maar naar ons geweten, want alle volken zijn, in verschillende mate, schuldig, want wij allen hebben God verlaten.

De oude Seneca zei eens tegen Lucilius: „Geen wonder, dat er zoveel ziekte is. Kijk eens naar al die koks." Op dezelfde manier kan de mens zijn eigen kwaad gaarstoven.

Deze oorlog kan heel goed de eigen gemaakte soep zijn, gekookt van de bittere kruiden van onze vervreemding van God.

Waarom doet God geen wonder, om een einde te maken aan deze oorlog? Het is warempel eigenaardig, dat u, die nooit in een wonder hebt willen geloven, zelfs niet in de Verrijzenis van den Zoon Gods uit de dood, nu een wonder vraagt. Wilt U, die nog maar enkele jaren geleden pochte op de almacht van de positieve wetenschap, op de onfeilbaarheid van de economie, nu wetenschap en economie „geruïneerd" te zien door een wonder dat volgens u de wetten van de natuur verwoest, zodat dynamiet niet zal ontploffen, lekke schepen niet zinken, bommen niet naar beneden vallen, en kanonnen niet schieten? Went u nu werkelijk, u die zo pochte op uw vrijheid als het recht om precies te doen waar u zin in had, dat God die vrijheid weg zou nemen? U maakt er Stalin, Hitler, Mussolini een verwijt van, dat ze de persoonlijkheid vernietigen, door de vrijheid weg te nemen. Wilt u, dat God hetzelfde doet? En dat zou Hij doen, als Hij deze oorlog beëindigde op de manier, waarop u wenst, dat Hij die beëindigt.

En wat zou u doen, als God door een wonder een einde maakte aan de oorlog? Doorleven zoals vroeger. Zouden wij, Nederlanders, in dank voor Gods hulp zijn geboden trouw gaan onderhouden? Zouden wij al onze kinderen opvoeden in de geest van liefde tot God? Zouden wij ophouden met de voortgezette moord op onnozele kinderen en met het berekende breken van natuurwetten omdat wij een afschuw hebben van kinderen, vooral als die van onszelf zijn?

Het soort van wonder, dat u vraagt zou ons niet redden. Wij zouden onmiddellijk de brandstof van een nieuwe oorlog weer bijeen brengen.

OMWENTELING IN LUCHTVAART.

—0—

Kleine monsters van hetgeen het vliegtuig van de toekomst zou kunnen worden, liggen uitgespreid op de werktafels in een der vele laboratoria, welke tezamen het Amerikaanse bosproductie-laboratorium vormen. Het zijn stukjes van een verbeterd soort „multiplex", glad en hard als glas, sterk als staal en lichter dan aluminium.

De uitvinders noemen het „compregnated" hout, een woord dat ontstaan is door samenvoeging van „compressed" (geperst) en „impregnated" (doordrenkt).

Dunne platen hout worden eerst geïmpregneerd met een carbolzuur- en formaldehyde-oplossing. De dunne lagen hout worden op elkaar gestapeld en samengeperst tot een compacte massa, ter dikte van minder dan de helft van het oorspronkelijke.

Het resultaat is een stof, welke wellicht een revolutie in de vliegtuigfabricage zal teweegbrengen, evenals in de bouw van torpedoboten en andere kleine schepen voor de vloot. Het overtreft de meest optimistische verwachtingen van de samenstellers, de scheikundigen van het laboratorium.

„Het schijnt bijna te veel om te hopen, dat het bij een werkelijk gebruik even bevredigend zal zijn als bij de laboratoriumproeven", zegt dr. E. G. Sherrard, hoofd van de afdeling derivaatproducten van het laboratorium.

Technici van leger en vloot delen de geestdrift van de geleerden.

Gedurende verscheidene jaren hebben verschillende vliegtuigfabrieken in Amerika, Duitsland en Engeland proeven genomen met geperst hout voor de vliegtuigconstructie — voor de „plastische" vliegtuigen, waarover zoveel gesproken is. Het materiaal, dat er voor gebruikt wordt is „multiplex", waarvan de lagen op elkaar bevestigd zijn met „plastic" (phenolharslijm onder hitte en druk.

Voor het „gecompregneerd" hout, dat geconstrueerd wordt in het bosproductie-laboratorium, wordt dezelfde stof als bindmateriaal gebruikt, doch de hars wordt binnen in de houtcellen zelven gevormd. De binnenste wand van elke cel is bedekt met een dun laagje plastic, zodat, wanneer de celwand het onder druk begeeft, zij tezamen gehouden worden door een onoplosbaar hars.

Deze omzetting van elke cel in een „plastiek-fabriek" wordt verkregen door het hout te weken in de grondbestanddelen van het plastiek, carbolzuur en formadehyde, opgelost in water. Deze oplossing dringt door tot in de celwanden. Wanneer het hout langzaam gedroogd wordt, wordt het water uitgedreven en het phenol-formaldehyde-mengsel blijft achter als een dun laagje plastiek aan de binnenkant van de celwand.

Onder een druk van 250 pond wordt het „gecompregneerd" hout tot minder dan de helft teruggebracht. In die vorm reageert het op breuk-, spanning-, compressie- en elasticiteits-proeven op bijna dezelfde wijze als gewoon zacht staal. Proeven hebben bewezen, dat de capaciteit van dit hout in verschillende opzichten vijf maal zo groot is als van de beste houtsoort.

Het weegt slechts een vierde zo zwaar als aluminium. Als bekleding voor vleugels en romp van vliegtuigen zou men een bedekking, welke vier maal zo dik is als het aluminium, dat men tegenwoordig gebruikt, kunnen aanwenden, zonder dat het vliegtuig in gewicht zou toenemen. Het zou 64 maal zo stevig zijn als het dunnere aluminium, waardoor een groot deel van de inwendige spanning zou worden vermeden.

„Gecompregneerd" hout vereist verder weinig onderhoud. De oppervlakte is even weinig toegankelijk voor weersinvloeden als verf of lak. Verf zou dus niet nodig zijn. Het is even glad als glas. Zelfs „countersinking" schakelt de wrijving van de klinknagels waarmede de aluminiumbedekking van metalen vliegtuigen bevestigd is, niet uit. En „wrijving" is een der ergste vijanden, waarmede vliegtuigingenieurs te kampen hebben. Niettegenstaande alle moeite, welke zij aan hun ontwerpen besteden aan het volkomen effen maken van de oppervlakte, weten zij dat schuren van de wind tegen ruwe oppervlakten heel wat afbreuk doet aan de snelheid van hun toestellen. In een vliegtuig van „geïmpregneerd" hout zou niet meer wrijving optreden dan bij een glazen toestel. Proeven hebben bewezen, dat schroefbladen van het nieuwe materiaal even sterk als of nog sterker zijn dan metalen schroeven.

Duitse soldaten voor de citadel van Kiev.

NEDERLAND.

C. COOL TE PARAMARIBO †.

Dezer dagen is de heer C. Cool, die geruime tijd sukkelend was, in Paramaribo heengegaan.

De heer Cool, Consul van Zweden, oud-lid der Koloniale Staten, voorzitter van de Vereniging voor dierenbescherming, Officier in de Orde van Oranje Nassau, Ridder 1e Klasse in de Orde van Wasa, behoorde tot de beminnelijke figuren in Suriname.

Als lid van de Staten toonde hij, trots zijn vooraanstaande positie aan de Surinaamse Bank, hart te hebben voor de arbeiders. Wie herinnert zich niet zijn pleidooi voor die van Moengo om hen te vrijwaren voor de gevolgen van blijvende invaliditeit.

Was het dan ook te verwonderen, dat talrijken hem volgden naar zijn laatste rustplaats en overal waar de stoet langs kwam, mensen zich groepten, die in diepe droefheid de stoet gadesloegen, terwijl de talrijke kransen, meer dan vijftig evenveel bewijzen waren van de waardering, die men voor hem had.

Aan de groeve werd het woord gevoerd o.m. door de heren Brons, Ds. Mulder, N. v. Beek en Schoch van de Surinaamse Bank („Sur.").

ST. NICOLAAS.

De Nederlandse Vereniging „Eendracht Maakt Macht" te New York zal in samenwerking met andere Nederlandse verenigingen te New York een Sint-Nicolaasavond houden op Zaterdag 6 December as. in het Henry Hudson Hotel, 353 West 57th Street, New York City.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Dagschotels: Heden: Rosbief, geb. aard., sperciebonen. Morgen: Bruine bonen garni.

Agenda:

Di. 25 Nov. 19.30 Clubav. bilj. „B" kl.
Wo. 26 Nov. 19.30 Comp. bilj. hoofd.
Do. 27 Nov. 16.30 — 18 uur: Loting volgnummers voor plaatsbespreking Cabaretavond. Vr. 28 Nov. 16.30 — 18.00 plaatsbespreking voor Cabaretvoorstelling.
Za. 29 Nov. 20.30 Revue „De Koningin der Aarde". Geen introductie.

WACHTDIENSTEN: Ma. 24 Nov.

Telegram Afdeling: Hr. Nukoop, tel. 832, Negropont 75A.

Shipping & Supplies: Hr. De Vlieger, tel. 244, Bernhardlaan 10.

Scheepvaart Afd.: Hr. Wortel, tel. 448, Bernhardlaan 5.

Biljartclub Asiento: In verband met de cabaret-repetitie op Do. 27 Nov. as. zal de biljartavond van de C-klasse verschoven worden naar Ma. 1 Dec. as.

BUITENLAND.

KATHOLIEK VERZET TEGEN GEBOORTEBEPERKING.

Namens de katholieken van U.S.A. is door de National Catholic Welfare Conference geprotesteerd bij de Senaat Commissie voor rechtszaken tegen een voorgestelde verandering in het wetboek van strafrecht. Het is op het ogenblik strafbaar om door de post drukwerk en voorwerpen te verzenden, die in strijd zijn met de goede zeden. Hieronder vallen ook inlichtingen en middelen ten behoeve van de geboortebeperking. Thans is voorges[...] het verzenden of verspreiden [...] met de goede zeden strijdt, ook [...] baar te maken, wanneer dit [...] andere wijze dan door de p[...] schiedt.

In tegenstelling met de be[...] wet wordt in het nieuwe voors[...] uitdrukkelijk melding gemaakt [...] propaganda voor geboorte-bep[...] De voor de hand liggende co[...] is natuurlijk, dat dit dus wel op [...] officiële wijze mag geschieden. [...] de katholieken het nieuwe voors[...] toejuichen, kunnen zij er hun ste[...] aan geven, tenzij deze mogelijkh[...] misverstand door een aan[...] amendement wordt weggenomen.

AMERIKANEN ZIJN NIET BIJGELOVIG.

De 13e Niagara-brug.
Kosten: $ 4.000.000.

Op het ogenblik is men druk met het bouwen van een nieuwe [...] over de beroemde Niagarawat[...] welke zal dienen ter vervanging [...] de op 27 Januari 1938 door ijs [...] vernielde. Kort geleden woond[...] aantal Amerikaanse en Canadese [...] riteiten de ceremonie van het le[...] van het eerste stalen sluitstuk bij.

Dit is precies de dertiende maal [...] op deze plaats een brug wordt [...] bouwd. Wanneer straks in Jan[...] of Februari het bouwwerk gereed [...] zijn, zal het de langste vrijhang[...] boogbrug ter wereld zijn, met [...] lengte van totaal 430 meter.

De totale hoogte van de nieuwe c[...] structie, die „Rainbow Bridge" (re[...] boogbrug) is gedoopt, zal 60 meter [...] ven het wateroppervlak van de [...] zijn. De „Rainbow-bridge" zal 2 [...] verkeerswegen dragen, die door e[...] lantaarns van elkaar gescheiden [...] Bovendien zal een voetpad ge[...] worden, van waar voetgangers ee[...] gehinderd uitzicht zullen hebben o[...] waterval en de kolkende waterma[...]

De kosten heeft men geraamd [...] $ 4.000.000.